

4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'nda 6327 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikler çerçevesinde hazırlanan ve 13/3/2013 tarihli ve 28586 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Emeklilik Yatırım Fonlarının Kuruluş ve Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Yönetmelik'te fon türleri ve unvanlarına ilişkin temel esaslar belirlenmiştir. Söz konusu esaslara ilişkin olarak aşağıdaki metin i-SPK 4632 s.kn.17-1 (23.08.2013 tarih ve 29/955 s.k.k.) sayılı İlke Kararı olarak kabul edilmiş ve emeklilik şirketlerinin İlke Kararı'nda yer alan fon türlerine uyum sağlamaları için 31.12.2013 tarihine kadar süre verilmiş olup; bireysel emeklilik fon türlerine ilişkin olarak Kurulumuzun 2008/3 sayılı Bülteni ile kamuya duyurulan 13.12.2007 tarih ve 45/1228 sayılı Kurul Kararı yürürlükten kaldırılmıştır.

BİREYSEL EMEKLİLİK FONLARI TÜRLERİNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

Emeklilik Yatırım Fonlarının Kuruluş ve Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 6. maddesine göre, fon türleri belirlenirken dikkat edilmesi gereken önemli bir nokta, fonun unvanında belirli bir varlık grubuna, sektöre veya sektörlerle yatırım yaptığı izlenimini uyandıracak bir ibare kullanılıp kullanılmayacağıdır. Eğer böyle bir ibare kullanılacaksa, fon varlıklarının en az %80'i Fon unvanında yer alan söz konusu varlık grubu, sektör ya da sektörlerle ait olan varlıklardan oluşmak zorundadır. Aksi takdirde, böyle bir ibare fon unvanında kullanılamamaktadır.

Yukarıda bahsedilen sınırlamalara uymak, izahname ve diğer belgeler yoluyla kamuyu tam, doğru ve zamanında aydınlatmak ve Kurulca uygun görülme koşullarıyla, yatırım yapılacak varlık türüne, yatırım stratejisine veya her ikisine göre olmak üzere farklı fon türleri belirlenebilir ve belirlenen türlerde fonlar kurulabilir. Bahsedilen şartlar dikkate alınarak, sınırlandırıcı nitelikte olmamak ve fakat uygulamalara yön vermek ve yol gösterici olmak üzere fon türleri aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır. Ayrıca, Kurulca uygun görülmesi şartıyla yeni fon türlerinin belirlenmesi de her zaman mümkündür.

EMEKLİLİK YATIRIM FONU TÜRLERİ

A. Gelir Amaçlı Fonlar: Yatırım yapılacak varlıkların, bunlardan elde edilecek temettü, faiz ve kira sertifikası gelirlerine ağırlık verilerek belirlendiği fonlardır.

a. Hisse Senedi Fonu: Fon portföyünün en az %80'ini düzenli temettü ödemesi yapan ve fiyat oynaklığı nispeten daha az olan ortaklık paylarına yatıran ve temettü geliri elde etmeyi hedefleyen fondur.

b. Kamu Borçlanma Araçları Fonu: Fon portföyünün en az %80'ini, kamu borçlanma araçlarının konu olduğu ters repoya ve devlet iç borçlanma senetlerine yatıran ve faiz geliri elde etmeyi hedefleyen fondur.

c. Özel Sektör Borçlanma Araçları Fonu: Fon portföyünün en az %80'ini özel sektör borçlanma araçlarına yatıran ve faiz geliri elde etmeyi hedefleyen fondur.

ç. Kira Sertifikası Fonu: Fon portföyünün en az %80'ini kira sertifikalarına yatıran ve kira sertifikası geliri elde etmeyi hedefleyen fondur.

d. Karma Borçlanma Araçları Fonu: Her birinin değeri fon portföyünün %20'sinden az olmayacak şekilde, fon portföyünün en az %80'ini kamu borçlanma araçlarına ve özel sektör borçlanma araçlarına yatıran ve faiz geliri elde etmeyi hedefleyen fondur.

e. Karma Fon: Her birinin değeri fon portföyünün %20'sinden az olmayacak şekilde, fon portföyünün en az %80'ini ortaklık paylarına ve borçlanma araçlarına veya kira sertifikalarına yatıran ve temettü, faiz ve kira sertifikası geliri elde etmeyi hedefleyen fondur.

f. Esnek Fon: Fon portföyünün tamamını, değişen piyasa koşullarına göre Yönetmelik'in 5 inci maddesinde belirtilen yerli ve yabancı varlık türlerinin tamamına veya bir kısmına yatıran

ve temettü, faiz veya kira sertifikası geliri elde etmeyi hedefleyen fondur. Bu tür fonların varlık dağılımı önceden belirlenmez.

B. Büyüme Amaçlı Fonlar: Yatırım yapılacak varlıkların, bunlardan elde edilecek sermaye kazancına ağırlık verilerek belirlendiği fonlardır.

a. Hisse Senedi Fonu: Fon portföyünün en az %80'ini borsada işlem gören ortaklıkların paylarına yatıran ve sermaye kazancı elde etmeyi hedefleyen fondur.

b. Karma Fon: Her birinin değeri fon portföyünün %20'sinden az olmayacak şekilde, fon portföyünün en az %80'ini ortaklık paylarına, borçlanma araçlarına ve kira sertifikalarına yatıran ve sermaye kazancı elde etmeyi hedefleyen fondur.

c. Esnek Fon: Fon portföyünün tamamını, değişen piyasa koşullarına göre Yönetmelik'in 5 inci maddesinde belirtilen yerli ve yabancı varlık türlerinin tamamına veya bir kısmına yatıran ve sermaye kazancı elde etmeyi hedefleyen fondur. Bu tür fonların varlık dağılımı önceden belirlenmez.

C. Para Piyasası Fonları: Devamlı olarak portföyünde vadesine en fazla 184 gün kalmış likiditesi yüksek para ve sermaye piyasası araçları yer alan ve portföyünün ağırlıklı ortalama vadesi en fazla 45 gün olan fonlardır

a. Likit Fon-Kamu: Fon portföyünün en az %80'ini, kamu borçlanma araçlarının konu olduğu ters repoya, devlet iç borçlanma senetlerine ve 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun çerçevesinde kurulan varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen kira sertifikalarına yatırmak kaydıyla, fon varlıklarını Takasbank para piyasası işlemleri dahil para piyasası fonu tanımında yer alan vade yapısına sahip para ve sermaye piyasası araçlarında değerlendiren fondur.

b. Likit Fon-Özel Sektör: Fon portföyünün en az %80'ini özel sektör borçlanma araçlarına ve özel sektör tarafından ihraç edilen kira sertifikalarına yatırmak kaydıyla, fon varlıklarını ters repo ve Takasbank para piyasası işlemleri dahil para piyasası fonu tanımında yer alan vade yapısına sahip para ve sermaye piyasası araçlarında değerlendiren fondur.

c. Likit Fon-Esnek: Fon portföyünün en az %80'ini borçlanma araçlarına, kira sertifikalarına ve ters repoya yatırmak kaydıyla, fon varlıklarını Takasbank para piyasası işlemleri dahil para piyasası fonu tanımında yer alan vade yapısına sahip para ve sermaye piyasası araçlarında değerlendiren fondur.

D. Kıymetli Madenler Fonları: Fon portföyünün en az %80'i altın ve diğer kıymetli madenler ile bunlara dayalı varlıklardan oluşturulan fonlardır.

a. Kıymetli Madenler Fonu: Fon portföyünün en az %80'ini ulusal ve uluslararası borsalarda işlem gören altın ve diğer kıymetli madenler ile bunlara dayalı varlıklara yatıran fondur.

b. Altın Fonu: Fon portföyünün en az %80'ini ulusal ve uluslararası borsalarda işlem gören altın ve altına dayalı varlıklara yatıran fondur.

E. İhtisaslaşmış Fonlar: Fon portföyüne belirli sektör ve endeksler bazında yatırım yapan fonlardır.

a. Sektör Fonu: Fon portföyünün en az %80'ini, belirli sektör ya da sektörlerde bulunan ortaklıkların paylarına yatıran fondur.

b. Endeks Fon: Hisse Senedi Endeks Fonu, Tahvil Endeks Fonu, Sektör Endeks Fonu veya benzer fonlar olmak üzere, baz alınan ve Kurulca uygun görülen bir endeks kapsamındaki varlıklara, fon portföyünün en az %80'ini yatıran ve baz alınan endeks ile fonun birim pay değeri arasındaki korelasyon katsayısının en az 0,9 olmasını ve endeksteeki artış kadar bir getiri elde etmeyi hedefleyen fondur.

F. Fon Sepeti Fonu: Portföyünün en az %80'ini yatırım fonlarının ve borsa yatırım fonlarının katılma paylarına yatıran fondur.

G. Katkı Fonu: Katılımcılar adına ödenen devlet katkılarının yatırıma yönlendirilmesi amacıyla kurulan ve portföyünün;

- en az yüzde 75'ini, T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen Türk Lirası cinsinden borçlanma araçlarına, gelir ortaklığı senetlerine veya kira sertifikalarına,
- en fazla yüzde onbeşini, Türk Lirası cinsinden mevduata, katılma hesabına, borsada işlem görmesi kaydıyla bankalar tarafından ihraç edilen borçlanma araçlarına veya kaynak kuruluşu bankalar olan varlık kiralama şirketlerince ihraç edilen kira sertifikalarına,
- en fazla yüzde onbeşini, BIST 100 endeksindeki veya BIST katılım endeksindeki paylara

yatıran fondur.

H. Diğer Fonlar: Yukarıdaki fon türlerine girmeyen fonlardır.

a. Dengeli Fon: Fon portföyünün tamamını, ortaklık payı, borçlanma araçları ve kira sertifikalarının karmasından oluşturan ve hem sermaye kazancı hem de temettü, faiz ve kira sertifikası geliri elde etmeyi hedefleyen fondur.

b. Esnek Fon: Fon portföyünün tamamını, değişen piyasa koşullarına göre Yönetmelik'in 5 inci maddesinde belirtilen yerli ve yabancı varlık türlerinin tamamına veya bir kısmına yatıran ve hem sermaye kazancı hem de temettü, faiz ve kira sertifikası geliri elde etmeyi hedefleyen fondur. Bu tür fonların varlık dağılımı önceden belirlenmez.

Öte yandan, Emeklilik Yatırım Fonlarının Kuruluş ve Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 22 ve 23'üncü maddelerinde sayılan sınırlamalar saklıdır.

FON TÜRLERİNE İLİŞKİN NOTLAR:

1. Büyüme Amaçlı ve Gelir Amaçlı Fonların ayırt edilebilmelerine ilişkin olarak aşağıdaki açıklamanın yapılması gerekli görülmüştür.

Gelir Amaçlı Fonlar, yatırım yapılacak varlıkların seçiminde, fiyat oynaklığı düşük, temettü, faiz ve kira sertifikası geliri elde etme potansiyeli ya da beklentisi olan varlıklara ağırlık verilen fonlardır. **Büyüme Amaçlı Fonlar** ise, yatırım yapılacak varlıkların seçiminde, yatırım döneminde değer artış kazancı elde edilmesi beklenen varlıklara ağırlık verilen fonlardır.

Diğer taraftan fon kuruluş aşamasında, portföy yöneticisinin hangi varlık grubunun büyüme veya gelir amaçlı olabileceğini öngöremeyeceği, bir diğer ifadeyle, portföy yönetiminde hem sermaye kazancı hem de temettü, faiz veya kira sertifikası geliri unsurlarına aynı oranda ağırlık vermek isteyebileceği dikkate alınarak, tamamı ortaklık paylarından veya borçlanma senetlerinden veya kira sertifikalarından veya bunların karmasından oluşan "Dengeli Fon" kurulabilmesine de imkan tanınmıştır.

2. Türkiye Cumhuriyeti tarafından ihraç edilen Eurobondlar, devlet dış borçlanma senedi olup, yabancı menkul kıymet kategorisine girmemektedir. Öte yandan eurobondlar devlet iç borçlanma senedi sayılmadığından, Kamu Borçlanma Araçları Fonları, portföyelerine en az %80 oranında ters repo dahil devlet iç borçlanma senetleri aldıktan sonra, portföy sınırlamalarına uygun bir şekilde, söz konusu Eurobondları azami %20 oranında portföyelerine dahil edebilirler.

3. Yukarıda belirtilen fon türleri de dikkate alınarak, portföyünün tamamı; getirisi faize bağlı olmayan borçlanma araçları, kira sertifikaları, katılma hesapları, katılım bankacılığı esaslarına uygun paylar ve getirisi faize bağlı olmayan diğer yatırım araçlarından oluşan fonlar unvanlarında "Katılım" veya "Alternatif" ifadesini kullanabilirler.

4. Hazine Müsteşarlığı tarafından yayınlanan 2013/3 sayılı Emeklilik Planı Hakkında Genelge'nin 2 nci maddesinde belirlenen portföy sınırlamalarına uyan fonlar unvanlarında "Standart" ifadesini kullanabilirler.

Kurul'un 02.10.2015 tarih ve 26/1199 sayılı Kararı ile aşağıdaki hükümler eklenmiştir.

AYNI TÜRDE KURULABİLECEK FON SAYISININ BELİRLENMESİNE İLİŞKİN ESASLAR

1. Aşağıda yer alan hususlar saklı kalmak kaydıyla, emeklilik şirketleri tarafından işbu İlke Kararı'nda belirlenen her bir fon türünde azami iki adet emeklilik yatırım fonu kurulabilir. Şu kadar ki;

- Yatırım stratejisinin farklılaşmasına bağlı olarak Emeklilik Yatırım Fonlarının Kuruluş ve Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Yönetmelik'te ve işbu İlke Kararı'nda belirtilen ibarelere fon unvanında yer verilmesi, farklı portföy vadelerinin belirlenmesi, farklı dağıtım kanallarının, portföy yönetim şirketlerinin veya alım-satım esaslarının belirlenmesi suretiyle farklılaştırılan emeklilik yatırım fonları ile Yönetmeliğin 6. maddesi çerçevesinde gruplara tahsis edilen emeklilik yatırım fonları bu sayının hesaplanmasında dikkate alınmaz.

- Ancak makul gerekçelerin varlığı ve tevsik edici bilgilerin Kurulumuza iletilmesi halinde, aynı türde ikiden fazla fon kurma talepleri başvuru bazında Kurul tarafından değerlendirilir.

2. Yukarıda yer verilen esaslar Kurul Karar tarihinden itibaren yeni kurulacak emeklilik yatırım fonları ile başvuruları Kurul tarafından sonuçlandırılmamış emeklilik yatırım fonları için uygulanacaktır.